

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2023. december 4.

1. Az év végével mégis megszűnik a gáz- és villamosenergia-árfék Németországban

Az előzetes híreknek megfelelően a német kormány mindössze az év végéig finanszírozza tovább a gáz- és villamosenergia-árféket. A kormányzati enyhítő intézkedés eredetileg még jó pár hónapig érvényben maradt volna azonban a koalíciós kormánynak a Szövetségi Alkotmánybíróság minapi döntése alapján komoly pénzügyi megszorításokat kell eszközölnie a költségvetés szanálása érdekében. Mint ismeretes a Szövetségi Alkotmánybíróság semmisnek nyilvánította a korábban az ellenzék által már korábban is erősen vitatott pótköltségvetési törvényt, ami még a 2021-es évből fennmaradó 60 milliárd euró felhasználatlan hitelkeretre vonatkozott. Mindez azt jelenti, hogy egy 60 milliárd eurós hiány jött létre a 2024-es szövetségi költségvetés tervezetében, mert a kormány az összeget már elkülönítette egy klímaalapba, az ún. Éghajlatváltozási és Átalakítási Alapba (KTF). A hiány végett a kormány múlt héten bizonyos, az alapból finanszírozandó projektek felfüggesztéséről döntött, valamint a szövetségi pénzügyminisztérium az eredetileg csak erre az alapra alkalmazandó költségvetési tilalmat szinte az egész szövetségi költségvetésre kiterjesztette.

A megszorítások egyik első intézkedéseként így 2024-től a lakossági és ipari felhasználók nem számíthatnak majd a kormány szubvenciója által garantált kedvezőbb energiaárakra. A Bundestag előtti felszólalásában Olaf Scholz (SPD) kancellár a döntést indoklásaként kiemelte, hogy Németország egész területén ismét olyan villamosenergia- és gáztarifák állnak rendelkezésre, amelyek bár magasabbak, mint a válság előtt, de az árfékek hatálybalépésének határértékei alatt vannak. Mi több a gáztárolók jelenleg „(...) annyira jól feltöltöttek, hogy nem számítunk hirtelen árugrásokra” – jelentette ki a kancellár. Amennyiben az energiaárak mégis váratlanul ismét drámaian megemelkednének, a kormány bármikor képes lenne rövid időn belül cselekedni – emelte ki Scholz. Ugyanakkor megismételte, hogy a szövetségi kormány a bíróság költségvetési ítélete ellenére az év végéig folytatja az energiaár-féket, amelynek érdekében az adósságféket ismét felfüggesztik erre az évre.

A kancellár bejelentését az ellenzéki pártok keményen kritizálták Bundestag-felszólalásai során. Friedrich Merz CDU-vezér az ország vízvezeték szerelőjének nevezte a kancellárt, aki most ügyeskedve próbálja javítani a kormánya által elbaltázott helyzetet. Ezzel szemben Alice Weidel, az AfD frakcióvezetője egyenesen lemondásra szólította fel a kancellárt.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Áprilisra halasztódik a kannabisz legalizálása Németországban

A 2024. január 1-jére várt úgynevezett kannabisz legalizáció valószínűleg legkorábban április 1-jén léphet hatályba Németországban, ha egyáltalán addigra sikerül a törvénytervezetet, amelynek bizonyos részeiben a koalíciós pártok egyeztetését követően megállapodás született a múlt héten, elfogadni. A mostani megegyezés értelmében a törvény a korábban tervezettnél kevésbé lesz szigorú. Kirsten Kappert-Gonther (Zöldek) bejelentése alapján az otthoni termesztéshez engedélyezett szárított kannabisz mennyiségét 25-ről 50 grammra emelik. Az óvodák, játszóterek és iskolák környékén a kannabisz fogyasztás tilalmát pedig 200 méterről 100 méterre csökkentenék. „*A tárgyalások során sikerült olyan megvalósítható szabályozást találnunk, amely garantálja a fiatalok és az egészség védelmét, egyúttal pedig megvalósítja a felnőtt fogyasztók dekriminalizálását*” – jelentette ki Kappert-Gonther. A politikus meglátása szerint csak a bürokratikus akadályok minimalizálásával lehet tényleges alternatívát teremteni a kannabisz illegális úton való beszerzésével szemben.

További célként jelölte meg a Zöld politikus az eddigi büntetőjogi rendelkezések enyhítését annak érdekében, hogy a birtoklási határértékek kismértékű túllépése esetén ne fenyegetsen azonnali büntetőjogi felelősségre vonás. Az új szabályzat eredetileg 25 grammnál nagyobb mennyiség esetén élt volna a büntetőjogi felelősségre vonás eszközével. Az új módosítás közterületen 25 és 30 gramm közötti, magánterületen pedig 50 és 60 gramm közötti kannabisz mennyiséget közigazgatási szabálysértésként kezeli majd – a birtoklás csak e mennyiség felett válik majd bűncselekménnyé. Az arányosság érdekében a lehetséges pénzbírságokat is csökkentik, a jelenlegi 100 ezer euróról 30 ezer euróra. A szövetségi közlekedési minisztérium szakértőinek március végéig javaslatot kell tenniük a közúti közlekedésre vonatkozó, a könnyű drog bódító hatásáért elsősorban felelő összetevő anyag, a THC-határértékre is.

Mindazonáltal a koalíciós társaknak még nem sikerült a teljes törvénytervezetet előkészíteni, amelynek köszönhetően az arról való szavazás ismét elhalasztásra került a szövetségi parlament napirendjéről. A kormány ennek értelmében új céldátumként a hivatalos legalizációra 2024. április 1-ét jelölte meg.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Kormányközi vita a 2023-as pótköltségvetésről

A koalíciós pártok korábbi megállapodása alapján az adósságfeket 2023-tól ismét be kellett volna tartani. Az FDP nevében Christian Lindner pártelnök és későbbi szövetségi pénzügyminiszter mindezt a hárompárti koalíciós megállapodáshoz vezető tárgyalások során harcolta ki. Ennek megfelelően egy évvel ezelőtt novemberben Lindner ezekkel a szavakkal mutatta be 2023-as költségvetését: „*A koalíció olyan szövetségi költségvetést állított össze, amely tiszteletben tartja az adósságfeket.*” Az FDP vezére személyes nagy sikerként könyvelte el, hogy a 2020 és 2022 közötti rendkívüli évek után Németország 2023-ban visszatérhet a költségvetési normalitáshoz. Ugyanakkor mindez csak azért volt lehetséges, mert a kormány a költségvetés mellett létrehozta az energiatámogatásra szánt több százmilliárdos különalapot is. Ebből 2024 tavaszáig akár 200 milliárd euró is rendelkezésre állhatott volna – elsősorban a villamosenergia- és gázár-fékek finanszírozására. Ezen összegeket olyan adósságból fizetve, amelyet még az elmúlt évek rendkívüli vészhelyzete

indokolt. A Szövetségi Alkotmánybíróság fent részletezett döntése azonban mindent felülírt. Ebben a helyzetben a kormány és mindenekelőtt Lindner kénytelen egy pótköltségvetéssel előállni.

Az új előterjesztés szerint a pótköltségvetés technikailag a főként már korábban vállalt adósságok átutalásából áll. Összességében ez az energiaár-fékekre idén előirányzott 43 milliárd eurót, valamint az Ahr-völgyi árvízkatasztrófa áldozatai számára létrehozott másik különalaphoz származó 1,6 milliárd eurót érinti, ami azt jelenti, hogy a szövetségi kormánynak 2023-ban – a tényleges költségvetésben már előirányzott adóssággal együtt – mintegy 70 milliárd eurónyi új adóssága lesz. Ez azonban azt is jelenti egyben, hogy a szövetségi kormány új adósságmértéke ismét meghaladja az Alaptörvényben szereplő adósságfék által megengedett összeget. Az Alaptörvény 115. cikke alapján ezért a Bundestagnak ismét „*rendkívüli szükséghelyzetet*” kell kihirdetnie, amely – az adósságfékre vonatkozó szabályok szerint – az állam ellenőrzésén kívül esik, és jelentősen rontja az állam pénzügyi helyzetét. Egy ilyen határozathoz elegendő az egyszerű többség, azaz a koalíciós pártok parlamenti többsége, így szinte biztosra vehető ennek megszavazása.

Mindemellett az igazi kihívás még csak most jön kormánypártok számára. Először is, a jövő évi rendes költségvetést kell megalkotni, amelyet Lindner az adósságfék további felfüggesztése nélkül akar kezelni, ami a gyakorlatban megszorításokat jelent. Másodsor, a Klíma- és Átalakítási Alap gazdasági tervét is módosítani kell, hiszen a bírósági döntés alapján ebből most 60 milliárd euró hiányzik.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Jóváhagyta a 2020-as választási reformot a Szövetségi Alkotmánybíróság

2020-ban az akkori nagykoalíció (CDU-SPD) által elfogadott választójogi reformot, mely a mandátumkiosztás szabályozását célozta meg a Szövetségi Alkotmánybíróság (BVerfG) múlt hét szerdán hozott ítéletében alkotmányosnak minősítette. Ennek következtében az FDP, a Zöldek és a Baloldal, vagyis az akkori ellenzék képviselői által benyújtott keresetet elutasították az alkotmánybírák, így a Bundestagnak nem kell felosztatnia magát. Fontos hozzátenni azonban azt, hogy az idejű új választójogi reform következtében a 2020-as választójogi törvény lényegében már elavultnak tekinthető, ugyanakkor a jelenlegi Bundestagot még a korábbi törvény rendelkezései alapján választották meg. A 2021. decemberben hivatalba lépő jelzőlámpa-koalíció saját új választási reformja azonban a jelenlegi ellenzék oldaláról kap heves kritikákat. Az ezzel kapcsolatos jogi viták már szintúgy a Szövetségi Alkotmánybíróság előtt vannak.

A választójogi reformról már 2002-ben elkezdődött a vita Németországban, amikor is a Bundestag céllétszámát 598 főben határozták meg. Ez a létszám kezdetben stagnált, azonban egy idő után a választási jog rendelkezései miatt ez a szám egyre nőtt. Jelenleg 736 képviselő ül a Bundestagban, több, mint eddig valaha. A Szövetségi Alkotmánybíróság által most kihirdetett ítélet a Berlinben tervezett megismételt választás szempontjából bírhat kiemelt jelentőséggel. Tudvalevő ugyanis, hogy egyes berlini választókerületben a 2021-es szövetségi választást meg kell ismételni a Bundestag döntése nyomán a választás napján bekövetkezett hibák következtében. A megismételt választás lebonyolítását azonban a most alkotmányosnak nyilvánított 2020-as választási törvény alapján folytatnák le. A helyzetet tovább bonyolítja az is, hogy a részleges megismétléssel szemben is per folyik – mellyel kapcsolatban várhatóan december 19-én dönt a Szövetségi Alkotmánybíróság.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Németország 100 millió dollárt ajánl fel a klímakárok kompenzálására

Idén Dubajban rendezik meg a Klíma Világkonferenciát (COP28) november 30. és december 12. között, amelyre mintegy 70 ezer résztvevőt várnak, köztük számos állam- és kormányfőt. Ez a létszám kétszerese az előző, 2022-es egyiptomi, illetve a 2021-es glasgow-i konferenciának. A csaknem 200 ország delegáltjaival zajló kéthetes ENSZ-találkozó a fosszilis tüzelőanyagok, például a szén, az olaj és a gáz fokozatos megszüntetését célzó, első globális megállapodás kialakítására fókuszál, ugyanis ezek az anyagok felelősek az üvegházhatású gázok arányának növekedéséért és ezzel együtt a globális felmelegedésért is.

A szövetségi kormány több mint 250 fős delegációval, összesen kilenc szövetségi minisztérium képviselésével utazott ki konferenciára, amit a CDU Bundestag-frakciójának alelnöke, Steffen Bilger (CDU) kritikával illetett, kiemelve, hogy: „*Itthon az alkotmányellenes költségvetési trükkök miatt nincs pénz klímavédelemre – a szövetségi kormány mégis nagy útra indul!*”

A kormány megvédve delegációjának méretét, hangsúlyozta, hogy a konferencia számos területet érint, és a német kormány nagy jelenléte indokolt. Ezen felül a Klíma Világkonferencia kezdetén Németország és a házigazda, Egyesült Arab Emírségek meglepő módon 200 millió dollárt ígértek a különösen sérülékeny országokban okozott éghajlati károk kompenzálására. Ezt a COP28 elnöke, Ahmed al-Dzsaber szultán és Svenja Schulze (SPD) szövetségi fejlesztési miniszter jelentette be a dubaji plenáris ülés előtt. Az előzetes kompromisszumos javaslat alapján azonban minden állam csak önkéntes alapon fizetne a katasztrófaalapba, konkrét összegről még nincs megegyezés. Az erről szóló gyors megállapodás azt a célt szolgálhatja, hogy az Emírségek ezáltal megnyithatják az utat a globális CO₂-kibocsátás célzott csökkentése irányába.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Újabb bírósági pofon a szövetségi kormánynak

A szövetségi kormány újabb pofont kapott egy bíróságtól, miután az helyet adott a BUND és a Deutsche Umwelthilfe környezetvédelmi csoportok keresetének. Ítéletében a Berlin-Brandenburgi Közigazgatási Felsőbíróság több szempontból is jogellenesnek találta a német kormány éghajlatvédelmi politikáját, mivel Németország az elmúlt években nem teljesítette a közlekedési és építőipari szektorra vonatkozó saját maga által vállalt klímacélokat. A bíróság egyúttal a jogellenesség miatt kötelezi a német kormányt, hogy az azonnali lépéseket tegyen ezen két szektorban a klímavédelem fokozására.

A felperesek keresete az éghajlatvédelmi törvényt érinti, amely jelenleg éves célokat ír elő az egyes szektorok, ágazatok számára a káros üvegházhatású gázok csökkentésére. Ha ezeket a célokat az egyes ágazatokban nem teljesítik, a törvény előírja, hogy az illetékes minisztériumnak azonnali cselekvési programmal kell ellenintézkedéseket hoznia. Ennek nem tett eleget múlt évben két minisztérium, amely miatt most a bíróság elmarasztalta a kormányt és megállapította, hogy annak további intézkedéseket kell foganatosítania, hogy a 2024 és 2030 közötti időszakra vonatkozó éghajlati célok teljesüljenek.

A szövetségi kormány szerint a kereset nem állja meg a helyét, és megfellebbezi az ítéletet – jelentette be Volker Wissing (FDP) szövetségi közlekedésügyi miniszter. Ezen kívül a jelzőlámpa-koalíció

(SPD-Zöldek-FDP) már egyébként is tervezi az éghajlatvédelmi törvény módosítását, amely után nem szektorokra vonatkozó célszámokat alkalmaznak majd, hanem az összkép alapján mérik a klímavédelmi tevékenységüket. Ehhez kapcsolódóan Wissing elmondta, hogy bár összességében teljesítették tavaly a célszámokat, „*az éghajlatvédelmi törvény rendszere azonban ágazati megközelítést ír elő. Jelenleg ezt az ágazati megközelítést az éghajlatvédelmi törvény módosításával és felülvizsgálatával változtatjuk meg, amelyet a német Bundestag hamarosan elfogad. Ennek eredményeképpen az ágazati megközelítés és a határozat relevanciája megszűnik*”, ami egyúttal a mostani bírósági ítéletet is okafogyottá tenné.

Az egyébként kormányon lévő Zöldek – a felperesekkel egyetemben – üdvözölték a döntést és megalapozottnak látják követeléseiket a nagyobb elköteleződés és az éghajlatvédelemre szánt több pénzt iránt.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Aktualitások

Félidőhöz érkezett a két évvel ezelőtt kormányt alakító hárompárti koalíció, melynek kezdeti örömmámora és ambíciója mára már kifulladásra látszik. Eddigi hivatali idejük alatt az akkori új kormány tagjai komoly gazdasági, politikai és társadalmi nehézségekkel voltak kénytelenek szembenézni. Az ezekre a külső és belső kihívásokra adott kormányzati válaszok azonban – a közvélemény-kutatásokat vizsgálva – nem igazán nyerik el a társadalom többségének szimpátiáját, illetve a koalíción belül is mély törésvonalakat okoznak. Ki fog tartani a ciklus végéig a hárompárti koalíció? Akar-e a német társadalom előrehozott választásokat? Mik Németország és a német társadalom legégetőbb problémái? Miért tudott ennyire megerősödni a szélsőjobb oldali AfD, és hogyan áll a többi párt? Ezekről beszél **2023. december 6-án Bauer Bence, Intézetünk igazgatója az MCC szegedi képzési központjában.**

Tovább információért és regisztrációért kattintson [honlapunkra](#).

Cikk- és interjúajánló

A Reaktornak beszélt Bauer Bence, Intézetünk igazgatója arról, hogy merre is tart Németország, hogyan alakul a bel- és külpolitikai, valamint milyen nehézségekkel néz szembe a német gazdaság.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Reaktor honlapjára](#).

Az utóbbi idők számos globális fordulata nyomán megváltozott Európa szerepe az Egyesült Államok oldalán. Napjainkban a tét nem kisebb, mint kontinensünk önrendelkezése – erről ír Bauer Bence a Mandineren.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

A Csaba Tv-nek nyilatkozott Bauer Bence, Intézetünk igazgatója az európai gazdasági folyamatokról, és a német-magyar gazdasági kapcsolatok alakulásáról.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Csaba Tv Facebook-oldalára](#).

Bauer Bence, Intézetünk igazgatója a Behir Aktuális című műsorában beszélt Németország Európai Unión belül betöltött szerepéről, az EU útkereséséről és Magyarország és Németország jelenlegi viszonyáról.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Behir Youtube-csatornájára](#).

A magyar-német gazdasági és politikai kapcsolatok alakulásáról és kilátásairól tartott előadást Bauer Bence a Mathius Corvinus Collegium Magyar-Német Intézetének igazgatója, valamint Sebestyén Géza, az MCC Gazdaságpolitikai Műhelyének vezetője az MCC békéscsabai képzési központjában. A rendezvényről a Behir számolt be.

A teljes beszámoló elolvasásához kattintson a [Behir honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Hámori Dávid

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hua